

”تحصیلات عالی“

هفته نامه

شماره یکصد و پنجاه دوم - سال هشتم - دلو - ۱۳۹۸ ه. ش

د ۳۸ تحصیلی خانگو د نصاب جوړونی
وروستي په آوا اړوند ورکشاپ جوړ شو

پروسه نظارت و ارزیابی برنامه های فوق
لیسانس پوهنتون ها آغاز می شود

د ۳۸ تحصيلي خانگو د نصاب جورونې وروستي په او اپوند ورکشاب جور شو

په ورکشابونو کې د اپوندو ادارو په کار پوهو او مسلکي غړو په برخه اخیستلو تینګار وکړ او د لوړو زده کړو وزارت د علمي پروګرامونو د پراختیا ریاست ته یې لارښونه وکړه چې د اپوندو ادارو د ماهرو غړو یو ډیتابیس چمتوکړي ترڅو په نورو پروګرامونو کې له هغه خخه ګته پورته کړي.

په پای کې د لوړو زده کړو وزارت د علمي برنامو د پراختیا رئیس پوهنمل خواجه زبیر احمد صدیقی د نصاب د بیا کتنې په برخه کې په روان کال کې د تر سره شویو کارونو په اپوند معلومات وړاندې کړل او ويی ویل، چې په دغه ورکشاب کې به د انجینیری په ۲۰ خانگو، د بنوونې او روزنې په ۸ خانگو او د کرنې په ۱۰ خانگو باندې چې مخکې بازنګري شوې وي، یو بشپړه بیا کتنه صورت ونیسي او دغه نصابونه به چاپ ته آماده شي.

د صدیقی په وینا د ۱۳۹۸ کال له پیله په ۷۴ تحصيلي خانگو باندې کار تر سره شوی دی چې د حقوقو، سیاسي علومو او شرعیاتو د ۵ خانگو، نصاب تکمیل او چاپ شوی دی، تاکل شوې دغه نصابونه په راتلونکي تحصيلي کال کې په خصوصي او دولتي پوهنتونو کې پلي شي.

رسونې په مرحله کې له زیاتې حیرکتیا خخه کار واخلي.

پوهنمل بالاکرزي د لوړو زده کړو وزارت د هخواو د تحصيلي نصابونو په بیا کتنې کې د شاملو استادانو له زحمتونو خخه په یادولو سره وویل چې د نصاب جوړولو بهير یو دوامداره کار دی او تاثيرات به یې په اوږدمهاله توکه محسوس شي.

نوموري د پوهنتونو له استادانو او مسوولينو وغونېتل چې د نويو نصابونو په تراو محصلينو ته پوهاوی ورکړي او د تدریس او زده کړي په بنه والي کې د هغوي د تاثيراتو په اړه او دا چې ترکومه حده د هغوي اپتیاوو ته خواب ویونکي دی بحثونه په لاره واچوي.

دلورو زده کړو سرپرست وزیر د نصاب د بیا کتنې

د ۳۸ تحصيلي خانگو د نصابونو د پای ته رسونې په موخه پنځه ورځنۍ ورکشاب چې انجنيري، بنوونې او روزنې او کرنې برخو ته شاملۍ، نن ورڅ لوړو زده کړو وزارت کې پیل شو.

په دغه ورکشاب کې د یادو شویو نصابونو د بیا کتنې شاملو کلستېرونو رئیسانو، مرستیالانو او منشیانو ګډون کړي و ترڅو د نصابونو په مندرجو متنو، د فارمتونو په یو شان کولو، د مندرجاتو د فهرست تیارولو، او د هغوي په طرحه او ډیزائين باندې بشپړ مرور وکړي او چاپ او ګټې اخیستنې ته یې چمتوکړي.

دلورو زده کړو سرپرست وزیر پوهنمل عبدالتواب بالاکرزي په دغه پروګرام کې له ګډون کونکو استادانو خخه د مننې په وړاندې کولو سره له هغوي وغونېتل چې د یادو شویو نصابونو پای ته

پروسه نظارت و ارزیابی برنامه های فوق لیسانس پوهنتون ها آغاز می شود

پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی علاوه کرد که رهبری وزارت تحصیلات عالی تلاش مینماید تا صلاحیت ها و مسوولیت های بسیاری از اجرات به خود پوهنتون ها واگذار گردد و وزارت تحصیلات عالی در بخش های اساسی برای اکشاف پالیسی، نظارت از تطبیق پالیسی و ارتقای ظرفیت تمام سیستم کار نماید.

پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی از مسؤولان نظارت و ارزیابی برنامه های فوق لیسانس خواست که فعالیت های شان را مطابق معیار های تعیین شده و با روحیه همکاری به پیش ببرند تا یک تغییر کلی در کیفیت این برنامه ها به میان آید.

سپس پوهنوال غلام دستگیر خاورین مشاور مقام وزارت در امور اکادمیک و پوهاند حاجی محمد نعیمی رئیس ارتقای کیفیت و اعتبار دهی در رابطه به ضرورت ایجاد این ریاست در ارتقای کیفی تحصیلات عالی در کشور صحبت نمودند.

در بخش دوم ورکشاپ پوهنمل دکتور محمد ولی حنیف رئیس نظارت و ارزیابی امور اکادمیک طی یک سمینار ضمن معرفی این ریاست در رابطه به پرسیجر و مراحل روند ارزیابی برنامه های فوق لیسانس و سایر موضوعات مربوط به این پروسه معلومات ارائه نمود.

قابل ذکر است که پروسه ارزیابی ۳۳ برنامه فوق لیسانس در ۱۳ پوهنتون خصوصی تانیمه دوم ماه حوت سال جاری خورشیدی و بعداً ۴۴ برنامه فوق لیسانس در ۹ پوهنتون دولتی آغاز گردد.

پوهنتون های دولتی و خصوصی کار نموده و در کنار رهنمایی، آنان را متوجه کمی ها و کاستی های شان و همچنان تطبیق اسناد تقنیتی موجود خواهند ساخت.

وی مواردی چون تعداد قابل قبول استادان دارای مدرک دکторا مطابق مقرر م وجود، نشر مقالات این استادان در ژورنال های بین المللی و توانمندی آنان در جهت رهنمایی تیزس های محصلان دوره فوق لیسانس را از موضوعات دیگری خواند که در برنامه های فوق لیسانس نهاد های تحصیلی باید به آن توجه صورت گیرد.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی گفت: "در پهلوی برنامه های نظارت و ارزیابی نهاد های تحصیلی موضوع نصاب درسی از مواردی دیگری است که در برنامه های ما گنجانیده شده و قرار است تا اخیر سال ۱۳۹۸ پنجاه فیصد آن تکمیل گردد و متباقی آن الی اخیر سال ۱۳۹۹ تکمیل خواهد شد."

پروسه نظارت و ارزیابی برنامه های فوق لیسانس پوهنتون های خصوصی و دولتی به زودی آغاز می گردد.

به همین هدف ورکشاپ آگاهی دهی از چگونگی آغاز روند ارزیابی برنامه های فوق لیسانس (ماستری و دکترا) در نهاد های تحصیلی، به اشتراک مسؤولان مقاطع ماستری و دکترا نهاد های تحصیلات عالی دولتی و خصوصی در وزارت تحصیلات عالی دایر گردید.

پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی طی صحبتی در این ورکشاپ گفت: "در حال حاضر ۳۸ نهاد دولتی و ۱۳۱ نهاد خصوصی در کشور فعال است که از جمله ۴۴ برنامه فوق لیسانس در نهاد های دولتی و ۳۳ برنامه فوق لیسانس در نهاد های خصوصی ایجاد گردیده است" موصوف اما گفت که متأسفانه آنچنانی که لازم است به کیفیت این برنامه ها توجه لازم صورت نگرفته است.

پوهنمل بالاکرزی افزود: "روی این ملحوظ در صدد این شدیم تا یک هسته قوی نظارتی داشته باشیم که خوشبختانه در نتیجه ریاست نظارت و ارزیابی در چوکات وزارت تحصیلات عالی منظور و ایجاد شد."

سرپرست وزارت تحصیلات عالی ایجاد این ریاست را یک نوید خوش به آینده و یک مبدأ بنیادی در عرصه تحصیلات عالی کشور خوانده افزود که ریاست نظارت و ارزیابی امور اکادمیک از نزدیک با

۲۹ تن استاد جهت ادامه تحصیل در مقاطع ماستری و دکترا عازم کشور مالیزیا شدند

دولت در مقاطع ذکر شده به کشور متذکره اعزام گردند.

این در حالیست که قبلابورسیه های تحصیلی به پوهنتون های معتبر جهان در مقاطع ماستری و دکترا برای استادان پوهنخی های شرعیات پوهنتون های کشور وجود نداشت و اکثرا استادان این رشته، برنامه های ارتقای ظرفیت شان را در داخل کشور پیش میرند.

جلالتماب رئیس جمهور کشور صورت گرفته و هدف آن آشنایی ساختن استادان شرعیات و حقوق با معیار های حقوقی و فقهی معاصر می باشد.

سرپرست وزارت تحصیلات عالی افزود که کشور مالیزیا در قطار پیشرفت ترین کشور های اسلامی در جهان می باشد و توانسته است با تطبیق اصول دینی موفقیت های زیادی را در عرصه پیشرفت کشور شان حاصل نمایند.

به گفته استادانی که در این برنامه اعزام شده اند، کشور مالیزیا در عرصه علوم شرعی پوهنتون های با معیار های جهانی دارد و فرآگیری علم در این پوهنتون ها میتواند تاثیرات قابل ملاحظه را در بخش تدریس و آموزش در پوهنتون های کشور داشته باشد.

قابل ذکر است که یک گروپ ۱۱ نفری استادان پوهنخی های حقوق و شرعیات قبلانیز در مقاطع ماستری و دوکتورا به کشور مالیزیا اعزام گردیده و قرار است یک گروپ دیگر نیز در آینده نزدیک به مصرف

استادان پوهنخی های شرعیات و حقوق پوهنتون های کشور، مقاطع ماستری و دکترا را با معیار های جهانی فرا میگیرند.

وزارت تحصیلات عالی در یک اقدام بی پیشینه برای نخستین بار زمینه ارتقای ظرفیت استادان پوهنخی های شرعیات و حقوق پوهنتون های دولتی کشور را در مقاطع ماستری و دکترا در یکی از پوهنتون های بزرگ کشور مالیزیا فراهم نمود.

یک گروپ ۲۹ نفری این استادان که از ۱۵ پوهنتون دولتی کشور میباشند امروز عازم کشور مالیزیا شدند. از جمله این استادان ۱۵ تن آنان در مقطع دکترا و ۱۴ تن دیگر آنان در مقطع ماستری در پوهنتون بین المللی اسلامی مالیزیا (IIUM) به مصرف دولت شامل گردیده اند.

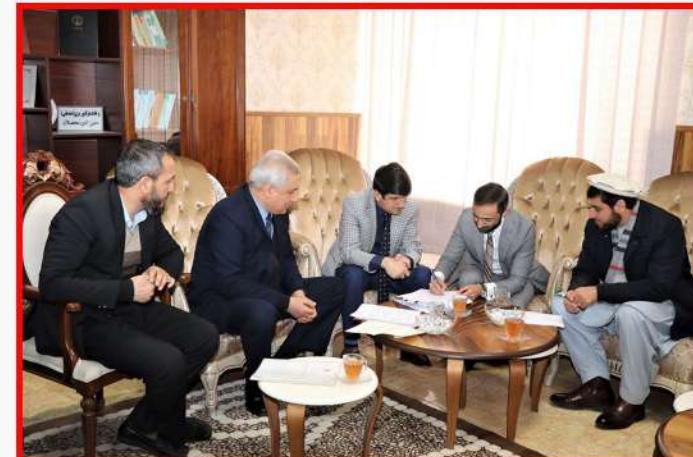
پوهنمل عبدالالتواب بالاکرزی سرپرست وزارت تحصیلات عالی گفت که تصمیم اعزام این استادان از سوی وزارت تحصیلات عالی و موافقه

په خصوصي لوړو زده کړو موسساتو کې د شمولیت کانکور آزمونې اخیستلو طرزالعمل امضاء شو

اخیستل کیري.
همدا ډول خصوصي لوړو زده کړو موسساتو کې د شمولیت په منظور د کانکور په آزمونه کې د ګډون دفعات محدودیت نلري.

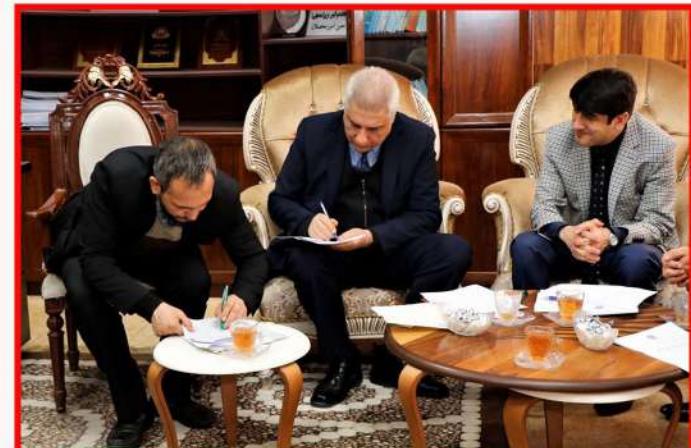
لوړو زده کړو موسساتو ته جذبېږي.
پوهاند صدقې یاده کړه، چې د دې طرزالعمل پر
بنست د اپوندو ادارو او پوهنتونو دندې او مکلفیتونه
خانګېږي شوي دي او ورسه خصوصي لوړو زده کړو
موسساتو ته د محصلانو جذبولو پروسې کې نظم او
همغږي را منځته کيري.

نوموري زياته کړه، چې د ياد شوي سند مطابق، د
آزمونو ملي اداره چمتو ده، چې د خصوصي لوړو زده
کړو بنستونو د کانکور دا طلبانو د آزمونې اخیستلو
بهير د شفافيت او آسانه کولو په موخه هر ډول
تخنیکي همکاريو زمينه برابره کړي.

د يادولو وړ دي، چې له دي وروسته به د خصوصي
لوړو زده کړو موسساتو آزمونه په کال کې دوه خلې
(پسلنۍ سمسټر او ژمنۍ سمسټر) چې یوې اصلې
آزمونې او یوې متفرقې آزمونې ته شاملېږي،

په خصوصي لوړو زده کړو بنستونو کې د شمولیت
کانکور آزمونې اخیستلو طرزالعمل د لوړو زده کړو
وزارت، د آزمونو ملي اداري او د خصوصي لوړو زده
کړو بنستونو اتحادي په خوا تائید او امضاء شو.

ياد طرزالعمل د ۱.۱.ج دریاست لوړ مقام د (۱۵۳۲)
شمیرې ۱۳۹۸/۶/۶ نېټې حکم پر بنست د شفافيت
تینګولو، خصوصي لوړو زده کړو بنستونو ته د
داوطلبانو جذبولو قانوني کولو په موخه او د لوړو
زده کړو وزارت، د آزمونو ملي اداري او د خصوصي
پوهنتونو د اتحادي په همغږي ترتیب شوي دي.
د لوړو زده کړو وزارت محصلانو چارو مرستیال

پوهاند دوکتور بری صدقې وویل چې د دې
طرزالعمل په امضاء کولو سره به، تکړه دا طلبان د
څلپې وړتیا په اساس په یوې شفافې رقابتی او
قانونمندې پروسې کې خصوصي پوهنتونو او

د لوړو زده کړو سرپرست وزیر د آغاخان بنست سفیری سره ولیدل

آغاخان له بنسته د مرستې غوبنستونکي شو. وروسته د آغاخان بنست سفیری ميرمن شهزاد ايرجي د افغانستان په فرهنگي، ټولنيزو او اقتصادي ډکرونوکي د نوموري بنست د مرستو په اړه خبرې وکړي، د افغانستان د لوړو زده کړو په برخه کي له مرستو کولو سره د خپلې علاقمندي په بنکاره ګولو د هیواد په مختلفو پوهنتونو کې یې له بنستيمزو پروګرامونو خڅه یادونه وکړه.

د آغاخان بنست سفیري وویل دغه بنست حاضر دی چې د خپلو امکاناتو په نظر کې نیولو سره د افغانستان لوړو زده کړو وزارت سره هر ډول مرسته وکړي.

ميرمن ايرجي همدا ډول د کابل جنګلک فابريکي په محوطه کې د هنري او لاسي صنایعو زده کړه يېز بنست د جوړولو یادونه وکړه او د لوړو زده کړو وزارت مقام خڅه یې وغوبنستل چې د یاد بنست فارغين خپلو لوړو زده کړو ته د ادامې ورکولو په موخه په لوړو زده کړو موسساتو کې جذب کړي.

په دغه ناسته کې پريکړه وشوه چې د دواړو لوړو استازې په وړاندې شويو وړاندیزونو باندي کار وکړي او یو هوکړه ليک ترتیب کړي چې له لاسليک کولو وروسته د هغه په پلي کولو کې لازم اجراءات ترسه کړي.

پوهنمل بالاکرزي د افغانستان په مختلفو برخو کې په ځانګړې ډول د هیواد د لوړو زده کړو په سکټور کې د آغاخان بنست له مرستو خڅه د منۍ په ترڅ کې، د لوړو زده کړو وزارت د برنامو د پلي کولو په لاره کې د هغوي د زياتې توجه غوبنستونکي شو.

په باميان پوهنتون کې د یو باب روغتون جوړول، په بدخشان او باميان پوهنتونو کې د توريزم د دیپارتمentonو جوړول، په یو شمیر پوهنتونو کې د اړتیا وړ نویو ودانیو جوړول، په منځنۍ او سویلې آسيا کې د آغاخان له سيمه یېزو پوهنتونو سره د افغانستان پوهنتونو د تواميتونو رامنځته کول او په پوهنتونو کې د تاریخي ابداتو د ساتنۍ او ترميمولو دیپارتمنت جوړول له هغه مواردو ګنبل کېږي چې د لوړو زده کړو سرپرست وزیر یې د تطبيق په اړه د

د لوړو زده کړو سرپرست وزیر پوهنمل عبدالتواب بالاکرزي د آغاخان بنست سفیري ميرمن شهزاد ايرجي سره د یوې ناستي په ترڅ کې د افغانستان لوړو زده کړو د پياورتیا په موخه د یاد بنست د مرستو په اړه بحث او خبرې وکړي.

په دغه ناسته کې لوړې د لوړو زده کړو سرپرست وزیر د هیواد د لوړو زده کړو د حالت، په دغه ډکړۍ د پرمختګونو او اپتیاوو په اړه خبرې وکړي او د هیواد د لوړو زده کړو د پرمختګ په ډکړ کې یې د نړیوالې ټولنې د مرستو رول غښتنې وباله. پوهنمل عبدالتواب بالاکرزي وویل چې د هیواد لوړو زده کړو د دروستيو ګلونو په ترڅ کې د کمیت له اړخه زيات پرمختګ کړي دی او اوس د لوړو زده کړو وزارت د رهبری ټوله توجه د هیواد د لوړو زده کړو نظام کيفي پرمختګ ته اپولې ده چې د نړیوالو دوستانو مرستې دغې موخي ته زمود په رسولو کې د

کنفرانس علمی آگاهی دهی پیرامون ویروس کرونا دایر شد

کشور چین شیوع یافته تا کنون جان ده ها تن را گرفته و در ۱۳ کشور دیگر نیز سرایت نموده است. در همین حال ۴۰ تن از استادان و محققان نیز در شهر یاد شده در حال قرنطین بسر می برند. پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی سرپرست وزارت تحصیلات عالی، نگرانی شان را از بابت مشکلاتی که محققان یاد شده با آن مواجه گردیده اند، ابراز داشته و طی یک نامه رسمی از مقام وزارت امور خارجه کشور خواستار رسیدگی به آنان گردیده است.

وزارت امور خارجه در پاسخ به این نامه ضمن ابراز اینکه خوشبختانه تا کنون هیچ تبعه افغان در کشور چین با ویروس کرونا مصاب نگردیده است، از اقدامات لازم که از طریق سفارت جمهوری اسلامی افغانستان در چین صورت گرفته خبرداده و اطمینان داده است که موضوع به صورت جدی و همه جانبه تحت مراقبت بوده و تدبیر لازم در زمینه اتخاذ شده است.

تشکری نموده از اشتراک کنندگان خواست تا آنچه را در این کنفرانس می آموزند در محیط زندگی خویش با دیگران نیز شریک سازند.

دکتور فدا محمد پیکان، معین عرضه خدمات صحی وزارت صحت عامه در رابطه به پلان های وقاوی وزارت صحت در همکاری با سازمان صحی جهان اشاره نموده گفت که افراد مسلکی در میدان های هوایی و بنادر کشور موظف گردیده اند تا اشخاصی را که وارد کشور می شوند، بعد از معاینات کامل صحی به داخل هدایت نمایند.

دکتور پیکان گفت که خوشبختانه هیچ افغانی در خارج از کشور به ویژه در کشور چین با مرد کرونا مصاب نگردیده اند. وی از استادان پوهنتون علوم طبی خواست تا در قسمت اطلاع رسانی تلاش نمایند و مردم را در زمینه اطمینان دهند.

قابل ذکر است که ویروس کرونا که در شهر ووهان

کنفرانس علمی آگاهی دهی پیرامون ویروس کرونا در پوهنتون علوم طبی کابل (ابوالی ابن سینا) دایر گردید. این کنفرانس به هدف آگاهی دهی در رابطه به تعریف، منشا ظهور، علایم، نحوه انتقال، وقایه، کنترول و چگونگی درمان ویروس کرونا، با حضور داشت رییس و معاونان پوهنتون علوم طبی کابل، مشاور مقام وزارت تحصیلات عالی، معین عرضه خدمات صحی وزارت صحت عامه، رییس شورای عالی طبی، رئیس ای شفاحانه های کادری و استادان پوهنتون علوم طبی کابل دایر گردید.

در این کنفرانس پریزینتیشن های تحت عنوانین تاریخچه ظهور، مکان پیدایش، علایم اصلی، نحوه انتقال، وقایع، کنترول و چگونگی درمان ویروس کرونا توسط استادان دیپارتمنت های مایکروبیولوژی، اندوکراینولوژی و انتانی پوهنتون علوم طبی کابل ارائه گردید.

پوهاند دکتور وحیدالله مومند رییس پوهنتون علوم طبی کابل ابوالی ابن سینا در رابطه به اهمیت و ضرورت آگاهی دهی پیرامون ویروس کرونا صحبت نموده، تغذیه های مناسب را در وقایه امراض گوناگون مهم خوانده گفت که تدویر این کنفرانس باعث می گردد تا مردم ما در رابطه به مرض کرونا آگاهی یافته و در مبارزه با آن تدبیر لازم را داشته باشند.

پوهنمل غلام دستگیر خاورین مشاور امور اکادمیک وزارت تحصیلات عالی با خوانش پیام پوهنمل عبدالتواب بالاکرزی معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی، از برگزار کنندگان این کنفرانس